

AUDIAREA PUBLICA

**UMF Tg.Mures – între multiculturalitate, standarde de calitate,
autonomie universitară si prevederi legale**

Depozitia : “Dreptul de *alege* între *legalitate* si *moralitate* “

Deponent : av. Ürmösi Robert

Problema ridicata in ultimele zile si anume modificarea uneia dintre structurile de invatamant de baza si de traditie din Romania, in raport de doleanțele unei minoritati, avand un impact major asupra a trei dintre directiile esentiale pentru dezvoltarea si functionarea unei societati moderne si democratice: dreptul la invatamant, dreptul la sanatate si dreptul la a fi ascultat de catre ocupantii formului decizional suprem, comporta din punctul meu de vedere o solutionare relativ facila, argumentul de baza in luarea unei decizii la acest moment de catre Guvern fiind apartenta Romaniei la Uniunea Europeana.

Atat Romania, cat si Uniunea Europeana, sunt semnatare ale Conventiei Europene a Drepturilor Omului, act juridic de neînlaturat si garant al drepturilor si obligatiilor tuturor cetatenilor europeni.

Indiferent de cetatenie sau etnie toate persoanele implicate in problema ce se doreste a fi solutionata sunt in primul, nu si in ultimul rand europeni, legati de aceasta Conventie, al carui scop esential sau mai bine zis deziderat este uniformizarea drepturilor si obligatiilor resortisantilor europeni.

Ca un prim punct de plecare al depozitiei este important de retinut ca Romania – locul unde se desfasoara problema dezbatuta – este tara a Uniunii Europene si a ratificat Conventia Europeana a Drepturilor Omului, procedura desfasurata prin reprezentantii forului legislativ si decizional suprem.

Or daca acest for suprem a ratificat Conventia, este evident ca ea si-a asumat si garantarea si crearea de mijloace de garantare ale drepturilor si obligatiilor inserate in conventie.

Cu atat mai mult este de neconceput ca adoptarea unei Hotarari de Guvern care vizeaza si afecteaza un numar insemnat de persoane, o comunitate stiintifica si universitara si care afecteaza inclusiv imaginea Romaniei pe plan extern, sa nu aiba la baza un raport fundamentat solid alaturi de o dezbatere publica in care sa fie implicati toti factorii decizionali, cat si persoanele care vor beneficia sau vor fi dezavantajate de adoptarea actului legislativ.

Am aratat anterior ca impactul dat de adoptarea unui act normativ prea usor conceput, afecteaza trei directii fundamentale si anume: dreptul la invatamant, dreptul la sanatate si dreptul la respectarea opiniei de catre forul legislativ suprem.

Daca in ceea ce priveste incalcarea dreptului la ascultare, premisele sunt clare, reluarea lor nefacand altceva – din punctul meu de vedere – decat sa atraga un eventual oprobiu fata de un for legislativ, apreciez ca este interesant de analizat efectul actului fata de 2 categorii de persoane afectate si implicate – studentii si beneficiarii sistemului de sanatate.

Aleg aceste doua categorii intrucat am fost si sunt in aceasta postura, efectele Hotararii de Guvern asupra cadrelor universitare urmand a fi poate analizate de persoane direct afectate si implicate.

Se pune intrebarea daca studentii de cetatenie romana si etnie maghiara – al caror drept la a invata in limba materna este garantat incluvia de Constitutia Romaniei, cat si legea educatiei nationale – vor beneficia cu adevarat de crearea unui corp profesoral si o programa de predare in limba materna, uitandu-se poate ca orice absolvent de medicina, indiferent de nationalitate, etnie sau limba in care a invata, odata absolvent se va ghida in viata si in profesie nu dupa interesele unei grupari politice, ci, in principiu, dupa *Juramentul lui Hippocrat*.

Or ce relevanta are in ce limba studiezi o profesie, cat timp ea nu este de circulatie internationala, cand te poti exprima intelectual neingradit in profesie.

Nu putem vorbi de nicio ingradire a drepturilor etnicilor maghiari, cat timp prin nastere ei sunt cetateni romani, obligati sa cunoasca limba nationala. Cunoasterea suplimentara a unei limbi, cea de etnie, si apartenta la o etnie nu trebuie sa fie elementul generator de conflicte, mai ales in cadrul unei profesii in care se urmareste salvagardarea sanatatii pacientilor.

Este dezamagitoare optiunea guvernantilor de a impune studierea unei profesii atat de utile si fundamentale intr-o limba ce nu este de circulatie internationala, o data in detrimentul limbii nationale, iar pe de alta parte in detrimentul limbilor de circulatie internationala.

Este real ca una dintre devizele Uniunii Europene este „unitate in diversitate”, insa protejarea identitatii culturale si etnice nu se realizeaza prin crearea unei structuri educationale atipice.

Oare un student la medicina roman si unul maghiar, vor conversa cu un student argentinian in cadrul unei conferinte desfasurata in Franta – in maghiara pentru ca cel de-al doilea studiaza in limba etniei sale? Sau oare vor conversa intr-o limba de circulatie internationala cum este engleza, franceza, germana sau de ce nu latina (limba utilizata des in limbajul academic)?

Revenind la studentul la medicina care a invatat in limba maghiara care va fi finalitatea eforturilor sale cand va avea de tratat un pacient roman sau britanic pe un pat de spital din Tulcea?

Dreptul la invatamant este garantat in Romania si respectat, limba in care el se desfasoara fiind doar – in opinia mea – o motivatie absurda si politica.

Apreciez ca nu putem vorbi de o utilitate practica – poate doar politica – a deciziei luate de Guvern, scopul luarii ei nefiind decat o sursa de contradictii si delegarea opiniei publice de la problemele actuale si stringente ale Romaniei.

Dreptul la sanatate nu va putea in mod evident fi imbunatatit daca un student la medicina va invata in limba maghiara, problemele cronice de care sufera acesta neputand fi solutionate prin dezbinarea unui colectiv profesoral si impartirea lui intre sectiile cu predare romana si maghiara.

In afara de problema fundamentala a finantarii, se pune si intrebarea care este interesul si folosul practic urmarit prin aceasta actiune a Guvernului. Oare in acest sens se va dubla numarul medicilor din spitalele din Romania? Vor fi ele mai bine dotate si bolnavii de cancer vor fi ingrijiti mai bine de un student de etnie maghiara care a studiat in limba maghiara?

Atat sistemul de invatamant din Romania, cat si cel medical sunt in acest moment subfinantare si nebagate in seama de guvernanti – atunci de ce forul legislativ nu a gasit o modalitate de finantare suplimentara a lor, dar a gasit timpul si disponibilitatea de a elabora un proiect de lege, concretizat in actul normativ blamat.

Revenind la problema pacientilor se pune intrebarea unde este beneficiul lor in toata aceasta „rezolvare a situatiei de la Targu Mures” gasita de guvernanti si cum va fi afectat in bine din punct de vedere profesional un viitor medic care studiaza in Romania, pentru a lucra intr-un spital din Romania, faptul ca invata in maghiara.

Asa cum am aratat la inceput la acest moment nationalitatea sau etnia nu mai sunt probleme atat de stringente, garantarea drepturilor fiind facuta in raport de apartenenta la *cetatenia europeana*.

In concluzie:

1. Actul legislativ nu imbunatateste cu nimic actul medical din Romania si nici actul didactic;
2. Nici studentii si nici pacientii nu vor fi avantajati de modificarile aduse, din contra exista riscul dezbinarii
3. Scopul emiterii actului este atragerea atentiei opiniei publice de la problemele actuale si reale ale Romaniei;
4. Emiterea actului de catre Guvernul Romaniei reprezinta o grava incalcare a drepturilor pe care Romania s-a obligat sa le garanteze prin ratificarea Conventiei Drepturilor Omului

Av. Ürmösi Robert